

Nyáry Gábor: Köd és fény sugar. A kiberhadviselés dilemmái a geopolitikai konfliktusok új „szürke zónájában”

A digitalizáció, az IKT-eszközök abszolút „társadalmasítása” – a szinte forradalmi átalakulás megannyi előnye, áldása mellett – jó ideje baljós árnyakat is fest a 21. század egyébként is rohamosan szürkülő égére. Politikusok és technokraták ízelgetik a gondolatot, hogy az új eszközök és eljárások, a „kiberfegyverek” minden eddiginél hatásosabb eszközt adnak a kezükbe a nemzetközi konfliktusok elrendezésére. Ezek a hatalmi törésvonalak pedig jól láthatóan sokasodnak. A hidegháború végével, a nagyhatalmi szembenálláson alapuló, kényszerű világrendet a Szovjetunió bukását követően felváltotta az Egyesült Államok hegemóniája. Ez az „egypólusú” berendezkedés azonban, Amerika külső és belső gyengülése, illetve erős riválisok felemelkedése következtében lebomló félben van. Napjaink realitása immár a többpólusú világ: az USA mellett Kína, Oroszország, de India, Irán és mások is részesei a hatalmi egyensúlynak. A szereplők sokasodásánál lényegesebb a szabályok elporladása. A kiberdimenzió átláthatatlan, szabályozatlan „dzsungele” pedig szinte kínálja magát újabb harctérnek. Egyesek már mindent eldönteni képes, pusztító hadigépeket látnak a számítógépekben és szoftverekben. Ők napjaink „csodafegyver prófétái”. A tudomány emberei közül azonban sokan állítják: ezek az újdonságok hasznos eszközök lehetnek ugyan a hatalomért, ideológiáért, pénzért küzdő riválisok kezében, de háborús eszköznek (tényleges „fegyvernek”) aligha alkalmasak. A kiber-világvége – szerencsére – még várat magára.

Guld Ádám – Balázs Andrea: „Nem volt elég a pandémia, most még egy háború is kitört a szomszédunkban.” Az orosz-ukrán háborús konfliktus befogadói interpretációja Z generációs fiatalok körében

Az elmúlt években gyakran találkozhatunk azzal a megállapítással, hogy a Z generációs fiatalok traumák között kezdik meg felnőtt életüket. Valóban, ha az elmúlt néhány év eseményeit vesszük sorra, akkor igazoltnak láthatjuk a feltételezést, hogy a gazdasági válság, a túlnépesedés, a klímaváltozás veszélye vagy a globális világjárvány egy kiszámíthatatlan és veszélyes világ képét festi a most felnőtté váló korosztály elé. A megrázó események sorozatában, 2022-ben a háborús fenyegetés is megjelent az orosz-ukrán fegyveres konfliktus kirobbanásával. Vajon hogyan reagál az eseményekre a Z generáció? Hogyan és honnan tájékozódnak a háborúval kapcsolatos hírekről, illetve milyen érzelmeket és benyomásokat generálnak a hírek a fiatalokban? Mi a traumafeldolgozás mintázata a korcsoportban? Az alábbi tanulmányban ezekre a kérdésekre keressük a válaszokat egy kísérleti jellegű, innovatív tanítási módszereket alkalmazó, interdiszciplináris nemzetközi workshop eredményei alapján.

Pók Attila: Gyűlölet és a változtatás akarása

Egy politikai rendszer meghirdetett céljai és a társadalom különböző rétegei által érzékelt állapot közötti feszültséget (indikátorai lehetnek: protestálás, demográfia, migráció) a hatalom részéről hatféle módon lehet általában kezelni:

--- a feszültség tagadása, nem vereséget szenvedtünk, hanem újrarendezzük sorainkat, ideiglenes, taktikai visszavonulás, mindezt előre terveztük,

--- minden probléma külső és belső ellenségek kártékony tevékenységének tudható be, ezeket ki kell jelölni, gyűlölet tárgyává tenni és megsemmisíteni,

--- a rendszer jó, de szubjektív hibákat követtünk (követtek) el, de erőnket mutatja, hogy felismerjük és kijavítjuk őket,

--- a rendszer egyes elemeit részben teljesen megváltoztatni, más elemeit módosítani kell, de ne siessük el,

--- a rendszer rossz, teljes körű változtatásra van szükség, de reformok sorozatával, nem gyorsan és radikálisan,

--- a rendszer rossz, teljes körű és azonnali változtatásra van szükség.

A dolgozat hipotézise az, hogy a gyűlölet valamennyi esetben része a változtatás akarásának és végrehajtásának, és ezt néhány egyetemes és magyar történeti példával támasztja alá.

Csepeli György: Az ember az identitás rejtékútjain

A cikk a tulajdonított és szerzett státusok strukturalista-funkcionalista paradigmái alapján, társadalomtörténeti kontextusba ágyazva, megkülönbözteti a nem választott, a születés véletlenje által adott identitást és a szabadon választott identitást. A modernizációval megjelenő két változat konfliktusos együttélésének következménye a vitatott, a meghasadt és az elrontott identitás. A globalizáció a korábban meghaladni vélt kollektív, adott identitások újraéledését eredményezte, megkérdőjelezve a szabad identitásválasztás jogát, amelynek védőbástyája a nyugati civilizáció. Kérdés, hogy az Európai Uniónak lesz-e ereje ahhoz, hogy megállítsa a szabadság elől menekülőket, akiket megkísért a kollektív, tekintélyelvű identitások biztonsága.

Vörös Csilla: Ébresztő: a fenntartható jövőért

A tanulmány a COVID-19 hatását vizsgálja néhány szempontból, figyelemmel a fenntartható jövőre. A pandémia közismert emberi tragédiái és negatív gazdasági és társadalmi következményei mellett is felcsillantott valami reményt a megújulásra. Az orosz-ukrán háború a pozitív változások lehetőségét és ígéletét egyelőre zárójelbe tették. Az Európában megszokott, korábbi biztonságérzet mindezek hatására tovább gyengült. Az ellátási láncok akadoznak, infláció, recesszió, elszabaduló energiaárak, munkanélküliség, töredező társadalmi konszenzus, elégedetlenség és a további járványok réme szövi át mindannyiunk életét. A társadalmi, politikai feszültségek tovább nőttek és egyelőre várat magára egy új, pozitív életszemléletet tükröző és meghatározó társadalmi támogatottsággal bíró politikai-társadalmi szervezet kialakítása, amely segíthet egy remélhetőleg élhetőbb, fenntartható jövő kialakításában.

Töröcsik Mária – Maksimovic Ágnes: A nemfogyasztás mint új kihívás

A fogyasztás dimenzióinak, összefüggéseinek feltárása során napjainkban egyszerre vizsgálható a túlfogyasztás és a nemfogyasztás esete is. Tanulmányunkban a nemfogyasztásra, mint új kihívásra koncentrálunk, aminek eltérő indíttatású kategóriáit vizsgáljuk. A nemfogyasztást számos tényező befolyásolja, akár meghatározza, amely tényezők hatássúlya eltérő. Kifejtjük a nemfogyasztás két alapesetét, a lemondást és a kimaradást. A kimaradás

mindig egy hiányhelyzet, akár kényszer következménye, míg a lemondás egy fogyasztói koncepció önkéntes megvalósítása. Megállapítottuk, hogy a lemondás az esetek többségében egy viszonylagos jóléttel, akár iskolázottsággal kapcsolatos, míg a kimaradás leggyakrabban a szegénységgel, halmozottan hátrányos helyzettel mutat összefüggést. Megvizsgáltuk a non consumption és az anti consumption kifejezések megjelenési gyakoriságát, keresési környezetét a Google Trends szoftveres eszköz segítségével, hogy lássuk a nemfogyasztás nemzetközi irodalmában leggyakrabban előforduló összefüggéseket.

László Mónika: A siker társas természete

A siker kollektív természetéből következik, hogy az egyéni teljesítmény akkor válhat sikerré, ha a közösség számára láthatóvá válik. Ha az egyéni teljesítményt elismerésre akarjuk váltani, akkor láthatóvá, mások számára érzékelhetővé kell tennünk. Az érvényesülés szempontjából meghatározó, hogy a megfelelő hálózati csomópontokhoz kapcsolódjunk és a megfelelő pozíciót foglaljuk el egy hálózatban. A probléma csak az, hogy az érvényesülni kívánó emberek egy jó része is ugyanezt teszi, és az is valószínűsíthető, hogy számos hasonló kvalitásokkal rendelkező ember igyekszik bekapcsolódni a hálózatokba az érvényesülés érdekében. Emiatt nemcsak a hálózatokba való bekapcsolódás tényének, hanem az alkalmasságnak, a kitartásnak, illetve annak is jelentősége van, hogyan tesszük láthatóvá teljesítményünket mások számára. Hiszen a láthatóság éppúgy jelenthet pusztán pozitív vagy negatív előjelű ismertséget, mint az ismertség és elismertség együttesét.

Rosa Susanna D. Nhancale: Az m-learning és a technicizmus. Kritikai észrevételek a hagyományostól eltérő tudásátadási módszerekről a felnőttképzés területén, szakirodalom elemzés alapján

A tanulmány kiindulópontja egy tapasztalat, amellyel a képzésvezetői munkám során találkoztam, és amely módosította szemléletmódomat a hagyományos tudásátadási eszközkészletet mozgósító e-learning, illetve a technológia szabványai által dominált, mobil alapú képzési környezetek vonatkozásában. Kutatómunkám formátumául a szakirodalomelemzést és értelmezést választottam, amelyet egy írás fog közre, összefoglalva a vizsgálandó tárgykörét, a fogalmak viszonyait és a kutatói kérdések közül azokat, amelyekkel ritkábban vet számot a szakirodalom.

jegyzetek

jegyzetek

jegyzetek